

Vaření bez zraku? Nová cvičná kuchyň pomůže nevidomým

3.7.2026 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Když Vlasta Kobulská vstoupí do moderní kuchyně plné lesklých povrchů, skla a chytrých technologií, nevidí v ní krásný interiér, ale spíš překážky.

Proč si v moderní kuchyni neuvaří?

„Když přijdu do krásné moderní kuchyně, která na pohled vypadá moc hezky, tak si v ní neuvařím,“ říká žena, která je prakticky nevidomá. Po jejím boku sedí vodící fenka Ajda, její věrná průvodkyně každodenním životem.

Vlasta zrak ztrácela postupně. Už jako dospívající se dozvěděla, že jednou oslepne. Dnes vnímá jen světlo, kontrasty a obrysy. Místo očí se spoléhá na sluch, hmat a čich. Právě proto ví lépe než většina lidí, že samostatnost není samozřejmost.

Její zkušenost ukazuje, proč chce organizace vybudovat v Pardubicích speciální cvičnou kuchyň pro nevidomé a slabozraké.

V prostorách nového centra

Nová cvičná kuchyň vznikne v připravovaném středisku Tyfloservisu v Bělehradské ulici, které bude součástí nového centra služeb pro osoby se zdravotním postižením. Nepůjde však o obyčejnou kuchyň. Každý detail zde bude navržen tak, aby lidem se zrakovým hendikepem pomáhal v orientaci a bezpečném pohybu. Nezbytné tu budou speciální úpravy prostoru, kontrastní prvky pro slabozraké, bezpečné uspořádání spotřebičů i moderní technologie umožňující například ovládání některých zařízení prostřednictvím chytrého telefonu.

Hlavním cílem je samostatnost

„Hlavním cílem je samostatnost,“ zdůrazňuje Daniela Morávková, vedoucí krajského ambulantního střediska Tyfloservisu v Pardubicích. „Klienti si zde budou moci nacvičit běžné činnosti, které většina lidí považuje za samozřejmé. Například přípravu jídla, orientaci v prostoru nebo bezpečnou práci s kuchyňským vybavením,“ dodává.

Pro člověka bez zraku totiž nepředstavuje riziko jen samotné vaření. Nebezpečné mohou být i zdánlivé detaily – pohyblivé části nábytku, skleněné plochy nebo špatně uspořádaný prostor. „Když nemám možnost se v prostoru bezpečně pohybovat, jsem ztracená,“ potvrzuje Vlasta Kobulská.

Když člověk přijde o zrak

Tyfloservis už 35 let pomáhá lidem s těžkým zrakovým postižením najít cestu k samostatnému životu. Za tu dobu podpořil přibližně 76 tisíc klientů po celé republice.

Podle Daniely Morávkové bývá situace odlišná u lidí, kteří se se zrakovým hendikepem narodili, a u těch, kteří o zrak přišli až během života. „Člověk, který se narodí bez zraku, často nevnímá svůj stav jako něco mimořádného. Pokud dostane příležitost naučit se fungovat bez zraku, dokáže velmi dobře využívat ostatní smysly a být samostatný,“ vysvětluje.

Mnohem náročnější bývá cesta lidí, kteří o zrak přijdou později. Musí se vyrovnat nejen s praktickými omezeními, ale také s psychickou ztrátou jednoho z nejdůležitějších smyslů. „Pokud člověk nepřijme, že může fungovat samostatně i bez zraku, brání mu v tom psychická bariéra. Často si neumí představit, jak bude bez zraku fungovat,“ upozorňuje vedoucí pardubické pobočky.

Právě proto mají jejich rehabilitační služby takový význam. Pomáhají klientům znovu získat jistotu v běžných situacích a vracet je k činnostem, které dříve považovali za ztracené.

Návrh od specialistů

Na podobě pardubické cvičné kuchyně spolupracují odborníci, kteří mají s realizací těchto prostor dlouholeté zkušenosti. Návrh připravuje designérka Veronika Loušová společně s týmem instruktorek rehabilitace v čele s Danielou Morávkovou. „Nejde jen o vybavení kuchyně. Chceme vytvořit vzorový prostor, který ukáže různá řešení a úpravy, jež mohou lidem se zrakovým postižením pomoci také doma,“ sděluje Veronika Loušová.

Kuchyň tak bude sloužit nejen klientům Tyfloservisu, ale také jejich rodinám, odborníkům nebo veřejnosti, která se zajímá o bezbariérové navrhování interiérů. Každoročně by mohla pomoci přibližně 150 klientům z celého Pardubického kraje.

Podpora, která mění životy

Unikátní projekt zaujal také donátory Burzy filantropie pro okres Pardubice. „Nová kuchyň nebude pro nevidomé a slabozraké pouze místem, kde si budou moci uvařit třeba oběd. Půjde o prostor, kde budou mít možnost se ujistit, že řadu věcí mohou zvládat po svém i bez zraku,“ uvedl náměstek hejtmana Pardubického kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor Pavel Šotola, pod jehož záštitou se Burza filantropie v Pardubickém kraji koná.

Hlavní myšlenka unikátního společného počínu Pardubického kraje a Koalice nevládek Pardubicka vychází z principu propojování veřejné správy, firemního a neziskového sektoru. „Jedná se o jedinečnou formu podpory, kterou jsme nastartovali nanečisto v roce 2011, naostro pak v roce 2012. Jsem moc rád, že máme účinný nástroj, který zaujal již řadu společensky odpovědných firem, a díky němu se uskutečnilo mnoho zajímavých projektů,“ doplňuje Pavel Šotola.

„Právě projekty, jako je cvičná kuchyň pro nevidomé a slabozraké, ukazují skutečný smysl Burzy filantropie. Spojují potřeby lidí, kteří pomoc potřebují, s ochotou firem a veřejných institucí podílet se na pozitivní změně. Díky této spolupráci vznikají konkrétní řešení, která lidem usnadňují každodenní život a pomáhají jim k větší samostatnosti,“ shrnula ředitelka Koalice nevládek Pardubicka Jana Machová.

Více informací o Burze filantropie je možné najít na webu www.burzafilantropie.cz.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/133285/vareni-bez-zraku-nova-cvicna-kuchyn-pomuze-nevidomym>